

CASE CLOSED

*Suomen rikoshistorian ehkä kummallisin oikeusjuttu on vihdoin päätöksessä.
Samalla on ohi asianajaja Juha Mannerin seitsemän vuoden urakka.
– Olo on kuin katsoisi satamasta myrskyväälle merelle, jolta on hetki sitten
pelastunut ilman haveria. Sitä ihmettelee, että miten tuostakin selvisin.*

TEKSTI KIRSI POIKOLAINEN // KUVAT JUHA MYLLYMÄKI

”HENKISESTI JUTTU OLII RASKAS MUTTA JURIDISESTI VAR SIN YKSINKERTAINEN.”

Juha Mannerin toimisto Turussa Aurajoen varrella on kovin porvarillisen ja arvokkaan oloinen tila, sellainen jonka odotushuoneessa voi kuvitella itsensä asioimassa jossain rahaa koskevassa asiassa.

Toimittajalla on odotellessa aikaa tutkiskella itämaisia mattoja ja lamppuja sekä piipahtaa kuulussa Kauppahallissa kahvillakin, koska Manner on myöhässä sovitusta ajasta. Hänellä on tärkeä tapaaminen, jonka tuloksista iltapäivälehdet uutisoivat miltei saman tien palaverin päätyttyä.

Neuvotteluhuoneessa on vuosien mittaan tutuksi tullut vierailija, Mannerin kuuluisin asiakas **Anneli Auer**. Manner ja Auer ovat tapaamisissa päättäneet olla tyytymättä Suomen oikeushistorian tähän asti suurimpiin korvauksiin, ja se on tietenkin iso uutinen.

Mannerin urakka Auerin asianajajana on seitsemän vuoden intensiivisen työskentelyn jälkeen loppusuoralla ja hän suostuu tässä vaiheessa kertomaan kokemuksistaan Advokaatin lukijoille. Helpotus lienee päällimmäisenä mielessä.

– Olo on hiukan samanlainen kuin olisi luovunut merellä kovassa myrskyssä ja selviytynyt kuin ihmeen kaupalla maihin. Vasta jälkeennäin tajuaa, miten olisi voinut käydä, Manner kuvailee olotilaansa.

– En osaa sanoa, olisinko ottanut jutun, jos olisin tiennyt, mitä on tulossa. Jossittelu on kuitenkin turhaa ja mahdotontakin, hän pohdiskelee.

MANNERISTA TULI AUERIN asianajaja vuonna 2009, kolmisen vuotta Ulvilan murhapahtumien jälkeen. Tällöin jutussa vaihtui tutkinnan johto sekä tutkintalinja ja Auerista tuli pääepäilty miehensä **Jukka S. Lahden** murhaan.

Manner kertoo, että Anneli Auerin veli, **Ari Auer** otti häneen yhteyttä ensin ja tiedusteli halukkuutta ryhtyä hoitamaan juttua. Manner valikoitui tehtävään ilmeisesti siksi, että oli silloin Turun Asianajajayhdistyksen puheenjohtaja.

– Olin hoitanut rikos- ja murhajuttuja aiemminkin, mutta pidin ja pidän itseäni edelleen yritysjuristina ja tavallisten ihmisten siviilioikeudellisten asioiden hoitajana. En nähnyt tuolloin kuitenkaan mitään syytä kieltäytyä toimeksiannosta.

Manner ei luonnollisestikaan voinut aavistaa, että juttu työllistäisi häntä vuosikausia ja saisi mitä erikoisempia käänteitä. Jotain Manner kuitenkin tekisi toisin kuin silloin, jos voisi: ottaisi heti alussa toisen juristin avustamaan.

– Onneksi tässä tapauksessa syytetty oli koulutettu ja älykäs ihminen, joten saatoin teettää hänellä itselläänkin joitain taustatietoja, mikä on hyvin poikkeuksellista.

– Raskainta on ollut olla yksin jutussa, jossa vastassa oli parhaimmillaan neljä syyttäjää. Pitkiä oikeudenkäyntirupeamia oli keväisin ja syksyisin. Olen kuitenkin koko ajan pysynyt pitämään lomat. Tietoja tuomioista ja muita päätöksiä tuli milloin Finlinesin lauttalle, milloin moottoripyörän selkään, kun olimme vaimon kanssa kesälomamatkoilla, Manner muistelee.

Hän myöntää myös, että olisi ehkä pitänyt huolehtia omasta jaksamisestaan paremmin.

– Mutta minkä teet, kun sairasloma on käytännössä pois suljettu vaihtoehto: muutama päivä Vaasan hovioikeudessa meni lähes 39 asteen kuumeessa ja ääni poissa, mutta onneksi silloin katseltiin pääasiassa videoita.

ALUSSA JUTTU STRESSASI kovasti, asiat pyörivät mielessä aamuyöstä ja univelkaa kertyi. Kaikkeen kuitenkin tottuu ajan kanssa.

Tässä jutussa ei pitänyt puhua sanaakaan Auerin syyttömyydestä, mutta Juha Manner ottaa aiheen itse esiin.

– En olisi jaksanut näin raskasta savottaa, ellen olisi ollut vakuuttunut siitä, että puolustan syytöntä ihmistä, hän sanoo painokkaasti.

Manner kertoo saaneensa jutun hoitamisesta paljon hyvää palautetta etenkin kollegoilta ja myös median edustajilta. Nimi on tullut myös suurelle yleisölle tutuksi.

– Minulle tulee paljon kyselyjä, voin ottaa jonkun hovioikeudessa jo käyneen tai korkeimmassa oikeudessa evätyn jutun hoitaakseni. Olen saanut jonkinlaisen pelastajan tai superasianajajan maineen, vaikka olen yrittänyt pitää matalaa profiilia. Pelkät kohteliaat kieltäytymiset vievät paljon aikaani. Nyt palaan normaalien työtehtävieni pariin.

Manner ei suostu ottamaan harteilleen sankarin viittaa, sillä hänestä Auerin juttu ei sinänsä ollut mitenkään poikkeuksellisen vaikea. Prosessi vain venyi venymistään ja sai uusia käänteitä.

– Henkisesti juttu oli raskas, mutta juridisesti varsin yksinkertainen. Se vaati lähinnä sitkeyttä ja papereihin perehtymistä, hän kertoo.

MANNER TOIVOO, ETTÄ AUERIN jutun kulku rikosoikeudellisena prosessina tutkittaisiin nyt jälkikäteen tarkkaan ja puolueettomasti, jotta sen aikana tehdyiltä virheiltiltä välttyttäisiin tulevaisuudessa. Manner ei suostu sanomaan suoraan, mitä nämä virheet hänen mielestään ovat, mutta keskustelun kuluessa

käy ilmi, että hänen mieliharminsia liittyvät syyttäjien, tutkijoiden ja tuomareiden asenteisiin ja asenteiden vaikutuksiin heidän työhönsä.

– Kun juttu on koko ajan julkisuudessa, tuomarit eivät voi välttyä siltä. Hekin ovat vain ihmisiä ja on selvää, että näin massiivinen julkisuus vaikuttaa heihin. Pitäisi selvittää, miten jutun julkisuus vaikuttaa tuomareihin.

Manner muistuttaa, että käräjäoikeudet äänestivät Auerin kaksi kertaa syylliseksi ja hovioikeus puolestaan vapautti, mikä on varsin poikkeuksellista.

Manner on anonut, että onnettomuustutkintakeskus ottaisi Auerin jutun prosessin vaiheet ja eri tahojen toiminnan siinä tutkittavakseen, mutta oikeusministeri **Jari Lindström** hylkäsi anomuksen.

– Käsitökseni mukaan tutkintakeskuksen johto olisi ollut halukas ottamaan jutun, mutta ministeri nyt päätti näin. Turvallisuustutkintalain mukaan tutkintakeskus voi omaloitteisesti ja harkintansa mukaan tutkia onnettomuuksia, mutta tämälantapaisissa jutuissa vaaditaan tutkinnan käynnistämiseksi ministerin esitys ja valtioneuvoston päätös.

– En halua tällaista tutkintaa henkilökohtaisista syistä, vaan lähinnä asianajajan ammattivelvoitteiden ja koko oikeusjärjestelmän edun vuoksi. Helpointahan olisi yrittää unohtaa koko juttu, mutta asianajajan tehtävä on puolustaa oikeusvaltiota, kuten liiton tunnuslause kuuluu. Jos Anneli Auer on voinut joutua tällaiseen tilanteeseen, kenelle tahansa voi käydä samoin, Manner perustelee.

HÄN SANOO JUTUN MURENTANEEN hänen aikaisemmin vankkaa luottamustaan suomalaisen oikeusjärjestelmän toimintaan.

– Emme me missään lintukodossa elä. Kehitettävää löytyy. Suomessa on syyttäjien toimintaan tullut viime aikoina hiukan amerikkalaisia piirteitä. On tullut sellaista voittamisen pakkoa ja painetta, että juttu pitää voittaa hinnalla millä hyvänsä. Ennen ei ollut näin – syyttäjänhän tulisi esitutkintalain mukaan toimia puolueettomasti, Manner pohtii.

Hänen mukaansa syyttäjät voivat puhua julkisuudessa vapaammin kuin asianajajat, joita sitoo hyvä asianajajatapa. Equal arms -periaate ei Mannerin mielestä tässä toteudu. Siten ei ole ihme, jos julkisuus on väritynttä.

– En syytä mediaa siitä, että Anneli Aueria on käsitelty pikemminkin syyllisenä kuin syytettynä. Media toimii saamansa tiedon perusteella, vaikka tietysti kriittisyyttä toivoisi enemmän. Julkisuuteen pääsi väitteitä, kuten epäilykset saatananpalvonnasta, joista

syöttäjä myöhemmin oikeussalissa luopui ja ilmoitti, että ei niillä väitteillä nyt oikeastaan ollutkaan mitään merkitystä.

Utisointiin vaikutti myöhemmin toki myös se, että Anneli Auer tuomittiin entisine miesystävineen seksuaalirikoksista. Näitä tuomioita tullaan käsittelemään vielä korkeimmassa oikeudessa, jossa on vireillä niitä koskeva purkuhakemus.

Mediasta Mannerilla ei ole yleisesti ottaen pahaa sanottavaa, vaikka kameroiden ristitulessa esiintyminen oli hänelle aluksi uutta ja stressaavaa.

– Ihan alkuaikoina yritin miettiä etukäteen, mitä sanoisin, mutta kameroiden ja mikrofonien ympäröimänä oikeussalin ovella oli lopulta helpompi sanoa, mitä silloin mieleen tuli. Piti vain muistaa, mitä en saa sanoa, vaikka rajanveto oli välillä vaikeaa tällaisessa mediaa kiinnostavassa jutussa. Ei se sen ihmeellisempää ole.

– Olen oppinut tuntemaan rikostoimittajia ja luottamus on ollut hyvä molemmin puolin. En ole kertaakaan tuntenut itseäni petetyksi. Myös päätöstäni olla antamatta haastatteluja on ymmärretty oikein hyvin, Manner kiittelee.

Julkisuuden hallintaan on mennyt silti paljon aikaa. Manner on muun muassa antanut lehdistötiedotteita jutun eri vaiheissa, jotta ei joutuisi kommentoimaan samaa asiaa moneen kertaan eri medioille.

MANNER EI SIIS ALUN ALKAEN itse halunnut tai pyrkinyt Auerin asianajajaksi, vaan päätyi siihen miltei sattumalta. Asianajajaksi ei kuitenkaan ihan sattumalta päästä. Manner pyrki Turun oikeustieteelliseen tiedekuntaan vuonna 1975, koska velipoikakin opiskeli siellä. Motivaatio oli ilmeisesti kohdallaan, sillä Manner pääsi tiedekuntaan komeasti kärkipään pisteillä.

Uransa alkuaikoina Manner työskenteli käräjätuomarina ja syyttäjänä. Hän pitää näitä kokemuksia hyvinä ja opettavaisina.

– Tätäkin juttua hoitaessani minulle oli hyötyä siitä, että pystyin asettumaan syyttäjien ja tuomareiden asemaan.

Taloudellisesti Auerin juttu ei ole Mannerille mikään kultakaivos, vaikka kadunmies saattaisi näin luulla. Vaikka Manner on halunnut hoitaa samalla muita ja etenkin jo aiemmin olemassa olleita asiakkaita, aika ei ole aina riittänyt.

– Silloinkin, kun olisi ollut aikaa, monet ovat arvelleet, ettei Mannerilla kuitenkaan ole aikaa.

No nyt on. Case is closed. ■

LENTÄVÄ AJATUS

”Että onko minulla elämänohje? No jos joku on oltava, niin sanoisin, että rehellisyydellä pärjää pitkälle asianajomaailmassakin. Voisihan se olla myös ”carpe diem” tai ”ad hoc”, sillä olen luonteeltani herkästi innostuva. Harrastan moottoripyöräilyä, golfia, metsästystä ja satunnaisia kuntosalikäyntejä. Moottoripyöräreissuja teen sekä vaimoni Mariannan kanssa että kaveriporukassa. Nämä ovat hyvin erilaisia reissuja, kavereiden kanssa tulee lyhyessä ajassa enemmän kilometrejä, vaimon kanssa lomailimme ja etenemme verkkaisemmin.

Lukemisesta ja teatterista pidän myös kovasti. Erityisesti **Tolstoita, Dickensiä, Hugoa** tai vaikkapa **Waltaria** voisoin lukea jatkuvasti vuodesta toiseen.”